

Вих. № 230/11
від 17 листопада 2020 року

**ВІДКРИТЕ ЗВЕРНЕННЯ
ПРЕДСТАВНИКІВ БУДІВЕЛЬНОЇ СПІЛЬНОТИ
17 листопада 2020 року**

Прем'єр-міністру України
Денису ШМИГАЛЮ

Міністру культури та інформаційної політики України
Олександрю ТКАЧЕНКУ

Міністру розвитку громад та територій України
Олексію ЧЕРНИШОВУ

Голові Комітету Верховної Ради України з питань організації
державної влади, місцевого самоврядування, регіонального
розвитку та містобудування
Андрію КЛОЧКО

Заступнику Голови Комітету Верховної Ради України з питань
організації державної влади, місцевого самоврядування,
регіонального розвитку та містобудування
Олені ШУЛЯК

Голові Виконавчого комітету реформ
при Президентові України
Михайлу СААКАШВІЛІ

Т.в.о. Голови Державної регуляторної служби України
Олегу МІРОШНІЧЕНКУ

Міністерством культури та інформаційної політики України розроблено *проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо збереження традиційного характеру середовища та протидії хаотичній забудові»*, який начебто спрямований на врегулювання питань забудови території пам'яток, зон охорони, історичних ареалів населених місць, занесених до Списку історичних населених місць України, підвищення відповідальності за порушення у сфері охорони культурної спадщини та покращення якості надання адміністративних та інших, визначених законом послуг у сфері охорони культурної спадщини, зниження корупційних ризиків при їх наданні, забезпечення прозорості адміністрування у сфері охорони культурної спадщини та врегулювання порядку державного нагляду (контролю) у сфері охорони культурної спадщини.

Даним проектом Законом передбачається надання надзвичайних повноважень органам охорони культурної спадщини, пропонується внесення змін до вже нечинних положень окремих законів, а деякі норми законопроекту прямо суперечать окремим законам та нормам Конституції України.

НОВОВВЕДЕННЯ, ЩО ВИКЛИКАЮТЬ ЗАНЕПОКОЄННЯ:

1. Асортимент мораторіїв на здійснення будівництва, передбачений в декількох різних нормах законопроекту. Зокрема, встановлюється ціла низка мораторіїв на здійснення будівництва без конкретизації термінів їх дії (до визначення меж та режимів використання територій пам'яток, охоронних зон):
 - заборона проведення будівельних робіт на існуючих об'єктах, якщо наслідком виконання таких робіт стане збільшення просторових параметрів об'єктів, їх висотності або зменшення відстані від пам'ятки понад граничний рівень, який визначається, як подвійна сума висот пам'ятки та об'єкта, на якому проводяться відповідні будівельні роботи (без врахування рельєфу та оточуючої забудови);
 - заборона проведення робіт з нового будівництва в межах 1000 метрів навколо від знахідки фрагменту ділянки археологічного культурного шару та в межах 20 метрів навколо периметру забудови пам'яток архітектури.
2. Неврегульований контроль та нагляд з необмеженими безпідставними повноваженнями за відсутності визначення прав осіб, щодо яких здійснюється контроль. Можливість проведення нагляду та контролю без достатніх на це підстав – за анонімними повідомленнями та навіть зовсім без повідомлень. Право громадських інспекторів на складання адміністративних протоколів.
3. Надання органам контролю та нагляду права на зупинення господарської діяльності фізичних та юридичних осіб, зупинення та анулювання (за рішенням органу, а не за рішенням суду) погоджень та дозволів органів охорони культурної спадщини, скасування вже виданих дозволів на виконання будівельних робіт (прямо протирічить ст. 58 Конституції України):
 - скасовувати право на виконання будівельних робіт у випадку, якщо у радіусі 500 м (зокрема, на сусідній ділянці) встановлено наявність об'єктів культурної спадщини під час археологічних досліджень;
 - анулювати видані дозвільні документи у разі зміни меж буферної зони;
 - примусити коригувати та погоджувати з органами охорони культурної спадщини проекти, будівництво яких розпочато, а в разі відмови від цього – скасовувати право на виконання будівельних робіт.
4. Законопроект також пропонується зміни в законодавство щодо діяльності ДАБІ (надання права ДАБІ на скасування дозволів на виконання будівельних робіт за поданням органів охорони культурної спадщини та ін.), що є некоректним та передчасним, оскільки:
 - в законопроекті для внесення змін використовується застаріла, вже нечинна редакція Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності»;

- запропоновані зміни не відповідають принципам містобудівного законодавства (містобудівне законодавство передбачає анулювання дозволу на будівельні роботи лише за заявою замовника або за рішенням суду);
 - наразі відбувається реформування системи державного архітектурно-будівельного контролю, на виконання рішення Національної ради реформ при Президентові України готуються нові проекти законів з цього питання, а їх прийняття буде мати також суттєвий вплив на систему контролю та нагляду у сфері охорони культурної спадщини.
5. Адміністративні послуги щодо отримання дозволів та погоджень органів охорони культурної спадщини:
- відсутній чіткий та вичерпний перелік документів для отримання дозволів та погоджень;
 - безпідставно завищений строк розгляду документів при наданні адміністративних послуг – 2 місяці;
 - заборона застосування принципу «мовчазної згоди» у випадку бездіяльності органів охорони культурної спадщини при наданні ними адміністративних послуг;
 - відсутній чіткий перелік підстав для відмови у наданні адміністративних послуг, а саме - підстави для відмови сформульовані вкрай не конкретно, зокрема серед них є і невідповідність документів вимогам Конституції, законів України.
6. Викликають сумніви та питання окремі положення законопроекту:
- необхідність присвоєння статусу втраченим (неіснуючим) пам'яткам;
 - процедура примусового викупу пам'яток у державну власність;
 - необхідність захисту нововиявлених пам'яток за відсутності чітких строків визначення їх статусу.

Розроблений Міністерством культури та інформаційної політики України *проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо збереження традиційного характеру середовища та протидії хаотичній забудові»* потребує суттєвого доопрацювання, особливо в частині встановлення різних видів обмежень, заборон та мораторіїв, а також в частині надання органам охорони культурної дуже широких та надзвичайних повноважень (в т.ч. скасування та ініціювання скасування раніше виданих погоджень та дозвільних документів).

Ініціатива надання контролюючим органам права у позасудовому порядку скасовувати погодження і дозволи та зупиняти будівельні роботи є дуже небезпечною, створює високі корупційні ризики та знижує і без того невисоку інвестиційну привабливість України.

З огляду на вищенаведене, Конфедерація будівельників України вважає, що розробка та розгляд цього законопроекту до проведення реформи системи органів державного архітектурно будівельного контролю та нагляду (ДАБІ) є передчасною.

З повагою,

Президент

Лев ПАРЦХАЛАДЗЕ